

*Dr. Millisits Endre**

EGY „TALPALATTNYI” VÉDJEJY – AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ÍTÉLETE A LOUBOUTIN-ÜGYBEN

Hosszú évek tapasztalata mutatja azt a tendenciát, hogy minél egyszerűbb az adott megjelölés, annál több (és többféle!) jogvitával kell a lajstromozás után a védjegyjogosultnak szembenéznie mindaddig, amíg a védjegy oltalmi helyzetét stabilizáló jogerős bírósági döntésekig eljut. Egyszerűnek tűnő ötlet pl. egy sportcipőn három ferde csíkot elhelyezni – ám ezzel a megjelöléssel kapcsolatban az Adidas cégnek azóta is számos, éveken át húzódozó jogvitát kell(ett) végigharcolnia.

A vörös színt – szokás szerint – az energia, az erő, a hatalom és a szenvedély színének tartják. A cipők szakértői, főleg a nők számára ez a szín a cipőtalpon – ma már, legalábbis – egyet jelent a Louboutinnel. Azonban igen rögzös volt az idáig vezető út a francia divattervező, Christian Louboutin számára. A bíróságokra járás, a jogi csaták változó eredménnyel való megvívása hosszú éveket vett igénybe.¹

Az előzetes döntésről, röviden

2018. június 12-én az Európai Bíróság – legalábbis egyelőre – pontot tett annak az igen régóta eldöntetlen vitának a végére, hogy vajon alkalmas-e védjegyoltalomra egy magas sarkú női cipő vörös talpa (az angol nyelvű szakirodalomban emlegetett nevén „Red Sole” trademark) mint megjelölés (C-163/16 sz. Christian Louboutin and Christian Louboutin SAS v. Van Haren Schoenen BV.-ügy).

Az Európai Unió Bírósága (nagytanács) 2018. június 12-én úgy döntött, hogy egy színes megjelölés („mark”, az EU szóhasználatában „sign”), amely magas sarkú cipő talpára alkalmazott színből áll, nem képez kizárólagosan „formát” a 2008/95/EK irányelv 3. cikk (1)(e) (iii) szerint. [Christian Louboutin and Christian Louboutin SAS v. Van Haren Schoenen BV, Case No. C-163/16 (CJEU, June 12, 2018)]. Az ügy sajátossága, hogy Maciej Szpunar főtanácsnok indítványát követően a Bíróság tárgyalást tartott, majd a főtanácsnok kiegészítő indítványa ellenére döntött az ügyben.

A döntés a 2008/95 irányelv „Kizáró, illetve törlési okok” című 3. cikke (1) bekezdésének b) pontjában és e) pontjának iii. alpontjában foglalt alábbi rendelkezést értelmezi:

* A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala Nemzetközi Védjegyzosztályának nyugalmazott vezetője, a Magyar Védjegy Egyesület vezetőségi tagja.

¹ <http://lexdellmeier.com/en/blog/trademark-issue-red-solely-louboutin>.

„(1) A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés

...

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

...

e) kizárólag olyan formából áll, amely

...

iii) az árunak jelentős értéket kölcsönöz;”

A 207/2009 rendeletet a (EU) 2015/2424 rendelet módosította, amely 2016. március 23-án lépett hatályba. Maciej Szpunar főtanácsnok elemzésében kitért arra, hogy a módosított, hatályos irányelv 4. cikk (1) bekezdésének e) pontja szerinti kizáró ok a következő:

„e) a megjelölés kizárólag iii) olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely lényeges értéket ad az áruhoz.”

A nagytanács előzetes döntésében ugyanakkor az irányelv 2016. március 23-tól hatályos szövegét nem említi.

„Divatipari” bevezető

Napjaink sajátossága, hogy még az elvontnak látszó védjegyűgyek is széles körű publicitást kapnak, mégpedig nem csupán jogi szempontból. Ízelítésként egy idézet a „divatipari” megközelítésből:

„Egy Christian Louboutin-cipellő a legtöbb hölgy bakancslistáján szerepel, mivel egyszerre egyszerű és különleges.”

A legtöbb nőnek, ha meglát egy piros talpú lábbelit, egyből beugrik, hogy *Louboutin*. Sokszor látjuk lelki szemeink előtt a gyönyörű cipőt magunkon, mert igazán pompás lábakat varázsol viselőjének.

Honnan a piros talp?

Az ihletet a tervező egy véletlennek és a kíváncsiságnak köszönheti. Asszisztense körömlakkját csente el a mester, amivel befestette a fekete talpat, hogy láthassa, milyen is lenne az piros árnyalatban. A végeredmény megbabonázta a tervezőt, aki ezután már az összes cipője talpát ezzel a dizájnnal készítette el.²

És egy másik, évekkkel ezelőtti megfogalmazás: „Köztudott, hogy Louboutin cipőinek védjegye a jellegzetes skarlátvörös szín, ez emeli ki a cipőket a többi közül.”³

² LOUBOUTIN/Miért%20is%20piros%20az%20ikonikus%20cipő%20talpa_%20_%20PetőfiLIVE.html.

³ <https://www.glamour.hu/divathirek/pert-nyert-a-zara-a-louboutin-ellen-6217>.

A Louboutin védjegyével kapcsolatos korábbi döntések

Tekintettel arra, hogy a Louboutin-féle magas sarkú cipők piros talpa az adott áru külső megjelenésével egybeolvadó megjelölés, védjegyként való lajstromozhatósága, oltalomképessége korábban több ügyben is felmerült.⁴

YSL

Az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2012. áprilisi számának 131. és 132. oldalán ismertettük azt a pert, amelyet Christian Louboutin divattervező (Louboutin) indított az Yves Saint Laurent America, Inc. (YSL) cég ellen piros cipőtalpra vonatkozó védjegyének bitorlása címén az Amerikai Egyesült Államokban.⁵

Christian Louboutin számára nem okozott gondot a vörös cipőtalpak védjegyként való lajstromoztatása az Amerikai Egyesült Államokban. 3376197 és 3361597 lajstromszámon az USPTO lajstromozta a „Red Sole Mark” angol néven ismert védjegyet „lábbelin alkalmazott, lakkozott vörös talp” („lacquered red sole on footwear”) áruk vonatkozásában.

A probléma 2011-ben jelentkezett, amikor Yves Saint Laurent (YSL) egy sor egyszínű, magas sarkú cipőt állított elő. A reprezentált színek egyike a vörös volt, és Louboutinéhoz meglehetősen hasonló.

Louboutin védjegybitorlási pert indított, és tisztességtelen verseny címén perelt, amelynek során kérte a bíróságot, rendelje el az egész termékvonal betiltását, nem csupán a vörös cipőkét. Az YSL visszeresettel élt, és kérte Louboutin védjegyének törlését azon a címen, hogy az kizárólag díszítő (ornamental) és funkcionális jellegű.

Európai Unió

Az Európai Unió országai közül Louboutin először Franciaországban lajstromoztatta a védjegyét 2000-ben. Ezután nemzetközi védjegybejelentést tett a WIPO-nál 1031242 szám alatt. A BPHH-nál (Belső Piaci Harmonizációs Hivatal, azóta EUIPO, European Union Intellectual Property Office, az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala) azonban nem mentek ilyen simán a dolgok. A közösségi (európai uniós) védjegybejelentést 2010. január 29-én nyújtották be, ám az alicantei hivatal elbírálója 2010. szeptember 20-án elutasította a védjegybejelentést a megkülönböztetőképesség hiánya miatt. A BPHH fellebbezési tanácsa (Board of Appeal) nem értett egyet ezzel a döntéssel, és 2011. június 16-án elrendelte az európai uniós védjegy lajstromozását 008845539 szám alatt.

⁴ <http://lexdellmeier.com/en/blog/trademark-issue-red-solely-louboutin>.

⁵ *Palágyi Tivadar*: Külföldi iparjogvédelmi hírek. 8 (118). évf. 4. sz., 2013. augusztus.

Zara⁶

Christian Louboutin 2008-ban védjegybitorlásért és tisztességtelen verseny címén másolásért perelte be Franciaországban a spanyol Zarát. A bíróság – valamennyi fokon – a kereseteket elutasította. A védjegybitorlás nem állt meg, mivel Louboutin ekkoriban még nem rendelkezett lajstromozott védjeggyel Franciaországban a cipőtalp tekintetében. A tisztességtelen versenyre alapított kereseti kérelem pedig azért nem volt elfogadható, mivel Louboutin nem határozta meg pontosan az általa igényelt vörös színt, és a bíróság nem találta összetéveszhetőnek a Zara által használt színeket Louboutin védjegyének színével.

A sajtó egy része úgy érzékelt, mintha a bíróság a Zarának „engedélyezte” volna a vörös szín használatát. Egy cikk azt is felvetette, hogy vajon a bíróság szélesre tárta-e az ajtót a vörös cipőtalp imitátorai előtt?⁷

Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Louboutin_altadama140.jpg

Japán

A nem hagyományos védjegyek lajstromozását Japánban a 2014. évi új védjegy törvény teszi lehetővé. Louboutin 2015-029921 számon nyújtotta be védjegybejelentését, amely máris konfliktusba került egy japán versenytárral.

Svájc

Louboutin Svájcban 2010. március 25-én nyújtott be védjegybejelentést a vörös talp tekintetében, mégpedig pozícióvédjegy formájában. A svájci hivatal elutasította a bejelentést megkülönböztetőképesség hiányára hivatkozva. Bár fellebbezésében Louboutin a megkü-

⁶ <https://www.glamour.hu/divathirek/pert-nyert-a-zara-a-louboutin-ellen-6217>.

⁷ <https://fashionista.com/2012/06/zara-defeats-louboutin-in-trademark-case-does-this-open-the-door-for-more-red-sole-imitators>.

lönbötetőképesség megszerzésére hivatkozott, azonban a svájci bíróság a releváns vásárlóközöniséget mindenféle életkorú férfiként és nőként értelmezte, márpedig ilyen tágan megfogalmazott fogyasztói körre rendkívül nehéz a megkülönböztetőképesség megszerzésének a bizonyítása.

Bár a Szövetségi Közigazgatási Bíróság 2016. április 27-i ítéletében már fiatal nőkre szűkítette a releváns fogyasztói kört, a védjegybejelentés oltalmát megtagadta arra való hivatkozással, hogy a vörös szín merőben dekoratív jellegű, és nem gyakorol ennél több hatást a közönségre.

Belgium

Belgiumban Louboutin védjegyének ellenfele a Dr. Adams Footwear nevű cég volt. Az elsőfokú brüsszeli bíróság a Dr. Adams javára döntött, azonban a másodfokú bíróság Louboutinnek adott igazat, és 2014. november 14-i, 2014/AR/734 sz. határozatával eltiltotta a céget a vörös talpú cipők forgalmazásának folytatásától.

A másik belga ellenfél a vörös talpak tekintetében a Van Dalen Footwear B.V., egy kiskereskedelmi cég volt. Louboutin védjegybitórlás, tisztességtelen verseny és a fogyasztók megtévesztése címén perelt, míg az ellenfél Louboutin védjegyének törlését kérte azon az alapon, hogy a forma tekintetében lajstromozást gátló okba ütközik. A brüsszeli kerületi bíróság helyt adott a Van Dalen visszeresetének (2014. március 14-i 2013/6154 sz. ítélet), mert meggyőzőnek találta a Van Dalen érvelését, amely a Bang & Olufsen erősítőberendezésével kapcsolatos, T-508/08 sz. európai bírósági ítéletre hivatkozott, továbbá azt mutatta be, hogy több tervező piros cipőtálpa ismert a piacon. Mindezekre tekintettel a bíróság Louboutin védjegyét törölte.

Louboutin azonnal fellebbezett, és a következő ítélet az ő javára változtatta meg az előző döntést (2014/AR/843 sz. ügy). A bíróság nem értett egyet az első fokozatú bírósággal abban, hogy itt tisztán formavédjegyről van szó. A védjegy – álláspontja szerint – ugyanakkor nem tekinthető színvédjegynek sem, hanem ábrás védjegyként kell elbírálni. Mindebből következik, hogy Louboutin védjegye lajstromképes, azaz a lajstromozást hatályában fenn kell tartani, a Van Dalennel szemben pedig helye van a tiltó intézkedéseknek.

Az Európai Bíróság előtti, aktuális Van Haren-ügy Hollandiában

A mostani Van Haren-ügy előzményei

Christian Louboutin divattervező 1992-ben festette vörösre az általa tervezett, magas sarkú női cipő talpát. Ezt követően a vörös talp védjegyoltalmának biztosításával kapcsolatban számos országban folytak eljárások, Louboutin szempontjából vegyes eredményekkel.

2009-ben Louboutin No. 0874489 számon védjegybejelentést tett a Benelux államokban a 25. áruosztályban vörös cipőtálp tekintetében. Az árujegyzék „magas sarkú cipők (az ortopéd cipők kivételével)” volt. A bejelentő a következő megjegyzést fűzte a védjegybejelentéshez: „a cipő kontúrja nem képezi a részét a védjegynek, csupán a védjegy pozíciójának meghatározására szolgál”. („...the contour of the shoe is not part of the trade mark but is intended to show the positioning of the mark...”)

2013-ban Christian Louboutin és azonos nevű francia cége beperelte a Van Haren Schoenen BV nevű céget, amely utóbbi piros talpú, magas sarkú női cipőket forgalmazott Hollandiában. Louboutin állította, hogy a Van Haren cipői bitorolják a Benelux államokban fennálló védjegyét. A Benelux védjegy egy magas sarkú cipőt ábrázol, amelynek a talpa piros (Pantone 18-1663 TP). Louboutin ehhez a védjegyhez is a fent említett magyarázó szöveget fűzte arról, hogy a cipő kontúrja nem képezi részét a védjegynek.

A Van Haren Schoenen cég vitatta Louboutin védjegyének oltalomképességét a Benelux védjegyegyezmény 2.1. cikke alapján [ez a rendelkezés megfelel a 2008/95/EC irányelv 3. cikk (1)(e)(iii) rendelkezésének], amely szerint a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés kizárólag olyan formából áll, amely az árunak jelentős értéket kölcsönöz.

A Van Haren vitatta az ítéletet, és azt állította, hogy Louboutin védjegye érvénytelen, mivel csupán egy cipőnek az olyan kétdimenziós ábrázolásából (azaz a formájából) áll, amelynek a felülete vörös. A Van Haren állította, hogy Louboutin védjegye nem lett volna lajstromozható a 2008/95 irányelv alapján. Mivel a „forma” (shape) fogalmát a 2008/95 irányelv nem határozza meg, a fellebbviteli bíróság felfüggesztette az eljárást, és az alábbi kérdést intézte az Európai Bírósághoz:

Vajon az „alak” fogalma az áruk háromdimenziós tulajdonságaira korlátozódik, mint például a kontúrjai, méretei és terjedelme (kifejezetten háromdimenziósan), avagy az áruknak egyéb (nem háromdimenziós) tulajdonságaira is kiterjed, mint például a színük?⁸

Más szavakkal: vajon a színnek a termék meghatározott részén való alkalmazása azt eredményezi-e, hogy a megjelölés egy alakból áll?

A holland bíróság felfüggesztette az eljárást, és az Európai Bírósághoz fordult azzal a kérdéssel, hogy vajon a „formának” az irányelv említett rendelkezésében foglalt fogalma korlátozva van-e az áruk háromdimenziós tulajdonságaira (mint amilyenek a kontúrok, a méretek és a térfogat), és nem foglalja magába ezen áruk egyéb (nem háromdimenziós) tulajdonságait is, mint amilyen az áruk színe.

⁸ Is the notion of ‘shape’ ... limited to the three-dimensional properties of the goods, such as their contours, measurements and volume (expressly three-dimensionally), or does it include other (non-three-dimensional) properties of the goods, such as their colour?

Maciej Szpunar főtanácsnok indítványai

A Van Haren-ügyben az Európai Bíróság tanácsa számára Maciej Szpunar főtanácsnok terjesztett elő indítványt, amelyet 2017. június 22-én ismertetett (ECLI:EU:C:2017:495). Sajátos, ami a főtanácsnok véleményének nyilvánosságra kerülése után történt.

Ahelyett, hogy ítéletének előkészítésébe fogott volna, az Európai Unió Bíróságának tanácsa úgy döntött, hogy miután az eset az európai uniós védjegy jog alapkérdéseit veti fel, az ügyet a nagytanács elé utalja. (Az Európai Bíróság tanácsai 3-5 bíróból állnak, míg a nagytanács 13 bíróból alakul meg.)

Ennek eredményeképpen az eljárást újraindították, és a feleket ismét meghallgatták. Szpunar főtanácsnokot felkérték, hogy terjesszen elő újabb indítványt. Szpunar 2018. február 6-án hozta nyilvánosságra az újabb indítványát.

A főtanácsnok a második indítványában lényegében fenntartotta és kiegészítette az első indítványában foglaltakat. Az alábbiakban ezért mindkét indítványának tartalmát a második, 2018. február 6-án ismertetett indítványa alapján ismertetjük.

Szpunar az ügyben eljáró holland bíróság álláspontját az alábbiakban foglalta össze:

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban a hágai bíróság kimondja, hogy a Van Haren védekezésében azt állítja, hogy a vitatott védjegy valójában egy síkbeli védjegy, a jelen esetben a piros szín, amely a cipőtálpakon alkalmazva megfelel az említett cipők formájának, és jelentős értéket kölcsönöz nekik (főtanácsnok, 15. pont).

A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a szóban forgó védjegy nem pusztán síkbeli védjegy, mivel elválaszthatatlanul kapcsolódik egy cipőtálpához. Megjegyzi, hogy bár bizonyított, hogy a vitatott védjegy megfelel az áru egyik elemének, mindazonáltal nem egyértelmű, hogy vajon a 2008/95 irányelv 3. cikk (1) bekezdése *e*) pontjának *iii.* alpontja szerinti forma fogalma csak az áru térbeli tulajdonságaira, például annak körvonalaira, méreteire vagy kiterjedésére vonatkozik e, vagy a színekre is (főtanácsnok, 16. pont).

E tekintetben e bíróság úgy véli, hogy amennyiben úgy tekintenénk, hogy a „forma” fogalmába nem tartoznak bele az áru színei, akkor az említett 3. cikk (1) bekezdésének *e*) pontjában hivatkozott kizáró okok nem lennének alkalmazhatók, így örökös oltalmat lehetne szerezni az áru funkciójából következő szint tartalmazó védjegyekre, például fényvisszaverő biztonsági ruházatra vagy hőszigetelő csomagolású palackokra (főtanácsnok, 17. pont).

Szpunar főtanácsnok az eredeti indítványában arra a következtetésre jutott, hogy egy szint és egy formát kombináló megjelölésre kiterjedhet a 2008/95 irányelv 3. cikk (1) bekezdése *e*) pontjának *iii.* alpontjában szereplő tilalom (főtanácsnok, 9. pont). A fentiek alapján a főtanácsnok azt javasolta, hogy a bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre az Európai Bíróság válaszolja azt, hogy a 2008/95 irányelv 3. cikk (1) bekezdése

e) pontjának *iii.* alpontját úgy kell értelmezni, hogy ez a rendelkezés alkalmazható az áru formájából álló olyan megjelölésre, amely egy adott szín vonatkozásában igényel oltalmat (főtanácsnok, 10. pont).

A főtanácsnok az első indítványa 28–41. pontjában másodlagosan a vitatott védjegy minősítésére vonatkozó gondolatait adta elő. Megállapította, hogy a vitatott védjegyet az áru formájából álló megjelölésnek kell tekinteni, amely a szín vonatkozásában e formával összefüggésben igényel védelmet – nem pedig a magából a színből álló védjegynek (főtanácsnok, 11. pont).

Ugyanakkor, amint azt már az első indítvány 31. pontjában jelezte, úgy vélte, hogy a vitatott védjegy típusának minősítése olyan ténybeli értékelést jelent, amely a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróságra tartozik (főtanácsnok, 12. pont).

2017. júniusi véleményében Szpunar főtanácsnok érdekes választ adott a kérdésre, amikor azt sugallta, hogy Louboutin védjegyét inkább egy formának tekintsük (mintsem egy színnek, amely a kérdéses áruk bizonyos részén kerül elhelyezésre) vagy egyéb jellemzőnek (ebben az értelemben a főtanácsnok álláspontja szerint az új irányelv nyelvezete csupán pontosította a 2008-as irányelvet).⁹

„A német és a finn kormány úgy véli, hogy a valamely szín vagy egy szín térbeli helyzete vonatkozásában oltalmat igénylő megjelölés nem tekinthető olyannak, amelyet a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának megfelelően 'kizárólag' a forma alkot, mivel e megjelölés nem a forma térbeli jellemzőiből áll. Ezzel szemben a magyar és a portugál kormány úgy véli, hogy a szóban forgó védjegy egy színt tartalmazó térbeli védjegyhez hasonlít, és hogy e védjegytípusnak a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának hatálya alá kell tartoznia” (főtanácsnok, 21. lábjegyzet).

Végkövetkeztetésként Szpunar a következőket javasolta:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának *iii.* alpontját úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazható az áru formájából álló olyan megjelölésre, amely egy adott szín vonatkozásában igényel védelmet. Az árunak 'jelentős értéket kölcsönző' forma e rendelkezés értelmében vett fogalma kizárólag a formában rejlő belső értékre vonatkozik, és nem teszi lehetővé a védjegy vagy a védjegy jogosult hírnevének figyelembevételét (főtanácsnok, 67. pont).

Szpunar főtanácsnok 2017. júniusi indítványában úgy vélekedett, hogy Louboutin védjegye inkább egy formára vonatkozik (és nem csupán egy színre, amelyet a kérdéses áruk meghatározott részén helyeznek el) és „az egyéb jellemzőre.” [Szpunar úgy vélekedett, hogy

⁹ Laura Morelli: The Louboutin Saga: Victory, for Now: https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=e2833b54-7962-4967-b289-b1b81d23de53&utm_source=lexology+daily+newsfeed&utm_medium=html+email+-+body+-+general+section&utm_campaign=lexology+subscriber+daily+feed&utm_content=lexology+daily+newsfeed+2018-07-27&utm_term=

az új irányelv nyelvezete csupán pontosította a 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikk (1) bekezdése *e*) pontjának *iii.* alpontjában található szöveget.]

Ugyanakkor, véleményének a vége felé, a főtanácsnok úgy vélekedett, hogy nem az alak (a talpon alkalmazott szín) az, ami jelentős értéket ad az áruknak, hanem inkább a védjegy disztinktív jellege és reputációja az, ami a kérdéses árukat (cipőket) attraktívvá teszi.¹⁰

A nagytanács döntése (2018. június 12.), ECLI:EU:C:2018:423

Az ECJ 2018. június 12-i ítéletében foglaltak szerint nem áll fenn semmiféle feltétlen lajstromozást gátló ok, amelynek alapján Louboutin védjegyétől az oltalmat meg lehetne tagadni. Az ECJ megállapította, hogy a megjelölés nem „kizárólag a formából áll”, nem célozza a forma oltalmának megszerzését, hanem kizárólag egy színnek a termék meghatározott helyén való alkalmazását kívánja oltalmazni.

Az oltalomképesség kedvező megítélését elősegítette a Louboutin védjegybejelentésében szereplő világos fogalmazású leíró szöveg, amely megállapította, hogy a megjelölésnek nem képezi a részét a cipő kontúrja, és a feltüntetése kizárólag a szín elhelyezését (pozicionálását) van hivatva ábrázolni.

A 2018. júniusi ítélet 20. pontja szerint „e tekintetben, mivel a 2008/95 irányelvben sehol nem szerepel a 'forma' fogalmának meghatározása, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében e kifejezés jelentésének és tartalmának meghatározása érdekében az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentését kell alapul venni, figyelembe véve azon szöveggörnyezetet, amelyben e kifejezést használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek e kifejezés részét képezi” (lásd analógia útján: 2014. szeptember 3-i Deckmyn és Vrijheidsfonds-ítélet, C-201/13, EU:C:2014:2132, 19. pont).

Az előzetes döntés 21. pontjában az Európai Bíróság hangsúlyozta, hogy védjegyjogi kontextusban a „forma” fogalmán általában az érintett árut térben körülhatároló vonalak vagy körvonalak összességét értjük. Az ítélet 22. pontja szerint „sem a 2008/95 irányelvből, sem pedig a szó szokásos jelentéséből nem következik, hogy egy szín térbeli körülhatárolás nélkül, önmagában formát képezhetne”.

Arra a kérdésre, hogy vajon az, ha egy adott színt az érintett áru egyedileg meghatározott részén elhelyezve alkalmaznak, azt jelenti e, hogy a szóban forgó megjelölés a 2008/95 irányelv 3. cikk (1) bekezdése *e*) pontjának *iii.* alpontja értelmében vett formából áll, a Bíróság azt válaszolja, hogy bár az áru vagy annak egy részének formája szerepet játszik a szín térbeli körülhatárolásánál, ugyanakkor nem tekinthető úgy, hogy valamely megjelölés e formából áll, ha a védjegy tekintetében igényelt oltalom nem erre a formára, hanem csupán e színnek az említett áru egyedileg meghatározott részén elhelyezett módon való alkalmazására vonatkozik (ítélet, 23. és 24. pont).

¹⁰ Morelli: i. m. (9).

A fentiek alapján Louboutin védjegye nem ütközik a Van Haren által felhívott abszolút lajstromozást gátló okba, tehát ezen a jogalapon Louboutin lajstromozott védjegye nem törölhető.

Zárómegjegyzések

A konkrét ügyben most már a végső döntést a holland bíróságnak (Rechtbank Den Haag) kell meghoznia. A nagytanács előzetes állásfoglalása alapján Louboutin védjegye nem ütközik a Van Haren által felhívott abszolút lajstromozást gátló okba, tehát ezen a jogalapon Louboutin lajstromozott védjegye nem törölhető.

Másrészről az előzetes döntés nyilvánosságra kerülése után is maradhatnak nyitott kérdések.

Már felvetették a szakirodalomban, hogy felmerülhet a kérdés, vajon a 2015/2436 sz., 2015. december 16-i irányelv (amelyet az EU-tagállamoknak 2019. január 14-e előtt kellett implementálniuk) 4. cikk (1) e) (iii) alpontjában szereplő „egyéb jellemző” alatt mit kell érteni, más szavakkal: kérdés, vajon az „egyéb jellemzőre” kitétel igényel-e majd külön iránymutatást az Európai Bíróság részéről. (Meglátjuk.)¹¹

Amennyiben olyan egyszerűnek látszó kérdések, mint egy pozícióvédjegy, illetve egy színvédjegy oltalmi körének a megítélése ennyiféle véleményt, álláspontot válthat ki, vajon megéri-e a tetemes szellemimunka- és költségráfordítást a megjelölésnek a lehető legnagyobb mértékű leegyszerűsítésére való törekvés? Vajon a fogyasztók többsége számára valóban gondot okozna-e, hogy a jelen ügyben szereplőnél bonyolultabb, netán szellemesebb megjelöléseket memorizáljanak?

Mindenesetre remélhető, hogy az eset is hozzájárul a szín megjelölését is tartalmazó pozícióvédjegyek kritériumrendszerének európai szintű tudatosításához.

¹¹ *Morelli*: i. m. (9).